

المپیادی از جنس ارزش آفرینی

المپیاد دانش آموزی "تفکر و کارآفرینی" یکی از المپیادهای جدید نوآورانه در زمینه افزایش مهارت های دانش آموزان با تأکید بر مفهوم "پرورش" در کنار "آموزش" است. این المپیاد با حمایت یک شرکت استارت آپی دانش بنیان موفق با نام آرتان 1100 در تبریز شکل گرفته است و در سطح کشور با استقبال زیادی مواجه شده است.

امروزه با توجه پیچیده تر شدن روابط اجتماعی، اقتصادی و سیاسی، آموزش با رویکردهای سنتی نمی تواند گرهی از کار شهروندان بگشاید مگر این که این آموزش با پرورش همراه باشد و با یادگیری مهارت های مهم زندگی فردی و اجتماعی قرین شود. بسیاری از متخصصان حوزه آموزش، بر این عقیده هستند که با توجه به تفاوت های فردی دانش آموزان و دانشجویان نمی توان برای همه یک نوع برنامه ریزی آموزشی را تجویز کرد. نتیجه آموزش های جامع کل نگر، عقیم شدن خلاقیت های فردی و عدم توجه به نیازها و علایق فرد مورد آموزش است. این نوع رویکرد سنتی، مشکلات فراوانی را در جوامع و خصوصاً جامعه ایرانی به وجود آورده است. مدرک گرایی به عنوان رویکرد غالب در نهادهای آموزشی، باعث بیکاری بسیاری از فارغ التحصیلان ممتاز گردیده است. پس چه باید کرد؟ پرورش مهارت های زندگی و شغلی باید از مدرسه آغاز شود و دانش آموز از همان ابتدا باید متوجه این مطلب باشد که علاوه بر یادگیری مطالب بنیادین نظری باید مهارت های عملی را بر اساس علایق و خلاقیت های فردی اش در دستور کار داشته باشد. شناخت این مهارت ها، علایق و خلاقیت ها نیازمند یک فرایند غربالگری و ارزیابی است. در دنیای امروز این نوع غربالگری از طریق آزمون های متمرکز و خلاقانه صورت می گیرد. **"المپیاد دانش آموزی تفکر و کارآفرینی"** که با پیشگامی و حمایت های مادی و معنوی یک شرکت دانش بنیان استارت آپی فعال در زمینه کارآفرینی با نام **"آرتان 1100"** در تبریز شکل گرفته است، تجربه های ممتاز و آموزنده ای را در غربالگری دانش آموزان خلاق و متفکر با تأکید بر مفهوم "کارآفرینی" کسب کرده است. برای آشنایی بیشتر مخاطبان **ساعت نیوز** با این المپیاد دانش آموزی به سراغ آقای **دکتر پیمان کیهان ور رئیس کمیته علمی "المپیاد دانش آموزی تفکر و کارآفرینی"** رفتیم. دکتر پیمان کیهان ور استادیار دانشکده علوم نوین دانشگاه علوم پزشکی تبریز و یکی از خلاق ترین کارآفرینان و ایده پردازان کشور در زمینه کارآفرینی است. دکتر کیهان ور در رویدادهای مهم کارآفرینی در سطح کشور به سخنرانی پرداخته است و طرح های متفاوتی را در زمینه کارآفرینی رهبری کرده است. توجه مخاطبان را به خواندن این مصاحبه جلب می کنیم:

ساعت نیوز: لطفاً توضیحاتی را درباره تاریخچه ی شکل گیری "المپیاد دانش آموزی تفکر و کارآفرینی" برای مخاطبان ساعت نیوز بفرمایید؟

دکتر پیمان کیهان ور: حدود 25 تا 30 ماه قبل در راستای طرح های توسعه شرکت آرمان توسعه آذربایجان نوآور (آرتان)، که به عنوان نخستین شرکت شتابدهنده مورد تأیید وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و معاونت علمی ریاست جمهوری است که در استان آذربایجان شرقی و شمالغرب ایران با رویکردی دانش بنیان فعالیت می کند، و نیز با هدف توسعه و افزایش دانش و مهارت آموزی دانش آموزان کشور جلسات متعددی را با خانم دکتر مهاجرانی رئیس وقت سازمان ملی پرورش استعدادها درخشان داشتیم و توانستیم با مساعدت این سازمان، آئین نامه اجرایی المپیاد تفکر و کارآفرینی دانش آموزی کشور را تنظیم کنیم. هدف از این المپیاد پرورش خلاقیت، نوآوری و کارآفرینی در دانش آموزان است. حقیقت این است که این مهارتهای اخیر، جزو ده مهارت برتری هستند که در سال 2020 مورد تأکید قرار گرفته اند. همه این مهارت ها هم حول مفهوم تفکر می چرخند. ما شاهد این هستیم که در فورامی که در سازمان ملل متحد درباره این مهارت های بنیادین همه ساله بحث می شود، این مهارت ها مد نظر قرار می گیرد. مهارت شماره یک، مهارت حل مسائل پیچیده است. مهارت دوم تفکر انتقادی است. مهارت سوم، مهارت خلاقیت است. شما ملاحظه می کنید که کل مهارت خلاقیت و مهارت های دیگر دهگانه اعم از توانایی مدیریت افراد، روحیه همکاری و کار تیمی، هوش هیجانی، مهارت قضاوت و تصمیم گیری، تفکر سرویس گرا، فنون مذاکره، و هوش شناختی به نوعی با کارآفرینی و تفکر در ارتباط هستند. ما تلاشمان این بود که یک المپیادی را طراحی کنیم که در این راستا باشد. در این مسیر، شرکت دانش بنیان آرتان یار و یاور ما بود و هدف این بود که این المپیاد خروجی واقعی داشته باشد. **هم مدال تیمی بدهیم** و هم مدال فردی. ما یک فرایندی را تعریف کردیم با تمام جزئیات با حمایت شرکت آرتان و این فرایند طی یک پیشنهاد واضح مورد موافقت قرار گرفت. یکی از نوآوری های این المپیاد آن است که هیچ نوع شرط معدل وجود ندارد و دانش آموزان با هر معدلی می توانند در این المپیاد شرکت کنند. علاوه بر این، زمینه لازم برای حضور دانش آموزان کار و دانش و فنی و حرفه ای هم مهیا شده است تا حضور حداکثری تحقق پیدا کند و عدالت نیز برقرار شود. ما دوره هایی را تعریف کرده ایم و آزمون به صورت مرحله ای برگزار می شود. البته به دلیل همه گیری کرونا امسال از برخی مراحل بازماندیم که با برنامه ریزی های خاص قرار است آنها را هم پیگیری کنیم.

ساعت نیوز: چه دغدغه هایی منجر به تأسیس این المپیاد شده است؟ بفرمایید فلسفه وجودی این المپیاد چیست؟

دکتر پیمان کیهان ور: مهمترین دغدغه ای که ما را بر آن داشت تا در این راستا حرکت کنیم، این است که **آموزش و پرورش** که قرار بود **پرورش و آموزش** باشد - علیرغم حرکت های مقطعی - در حال حاضر به **آموزش و آموزش** تبدیل شده است. مهارت آموزی جایگاهی در نظام آموزشی ما ندارد و نکته مغفول تبعات فراوانی دارد. ما آموزشمان صرفاً حول حفظ کردن برخی داده های آموزشی می چرخد. حفظ کردن فلان فرمول فیزیکی یا فلان فرمول ریاضی. ولی دانش آموز یا دانشجو نمی تواند این داده آموزشی را در راستای تقویت یک مهارت عملی به کار ببرد. ما باید در نظام آموزشی مان زمینه را برای شکوفا شدن انحاء دیگر تفکر هم مهیا سازیم. تفکر خارج از جعبه، تفکر واگرا و تفکر خلاقانه. این نوع تفکرها باید به دانش آموز یاد داده شود و این نوع تفکر است که می تواند گرهی از کار دانش آموز بگشاید و منجر به کارآفرینی شود. امروزه در جهان شاهد آن هستیم که باور غالب این است که هر فردی ظرفیت آن را دارد که در راستای کارآفرینی و نوآوری قدم بردارد. در یک کلام هدف ما آن بود که **"تیری باشیم در گروی آموزش کنکوری"**. این که شما یادگیری را بر اساس یک سؤال چهارگزینه ای که پاسخ اش فقط یک گزینه است بسنجید، غلط است. این کنکور تبعات فراوانی برای دانش آموزان و دانشجویان داشته است. این نوع آموزش و سنجش کنکوری بحران آفرین است و کمکی به دانش آموز نمی کند. مطالعات آینده پژوهانه نشان داده است که در آینده این مدرک دانشگاهی نیست که افراد را ممتاز خواهد کرد بلکه این مهارت ها هستند که زندگی فرد را در جامعه تضمین خواهند کرد.

ساعت نیوز: این المپیاد تحت حمایت چه نهادها و مراکزی قرار دارد؟

دکتر پیمان کیهان ور: المپیاد دانش آموزی تفکر و کارآفرینی زیر نظر آموزش و پرورش و همگام با سایر المپیادها برگزار می شود. البته جلسات متعددی با وزارت کار و تعاون و رفاه اجتماعی داشتیم که هنوز به نتیجه نرسیده است. بنیاد نخبگان و معاونت علمی رئیس جمهور نیز مد نظرمان هست که زمینه را برای جذب حمایت هایشان مهیا کنیم. البته

خیلی سخت است که در این زمینه المپیادی اسپانسر پیدا کرد. تنگناهای فراوانی وجود دارد و فعالیت در این زمینه روحیه بسیار متفاوتی نیاز دارد. در حال حاضر دانشگاه علوم پزشکی تبریز و آرتان 1100 تنها مراکزی است که از این رویداد حمایت مالی و معنوی می کنند که نیاز به حمایت بیشتر را طلب دارد

ساعت نیوز: چه فعالیت هایی در قالب این المپیاد صورت گرفته است؟

دکتر پیمان کیهان ور: همان طور که اشاره شد، بر اساس ذات این المپیاد، نوآوری های مختلفی در قالب این المپیاد صورت گرفته است. برای تمام برگزیده های مرحله نخست که بیش از سیصد نفر بودند از میان بیش از سه هزار دانش آموز شرکت کننده، کلاس آموزشی آنلاین تدارک دیده شد. خلاقیت دوم این المپیاد، امکان شرکت تمامی رشته ها در این آزمون بود. برای اولین بار در سطح کشور، ما آزمون اوپن بوک یا کتاب باز داشتیم. باور ما این است که دانش باید در اختیار مهارت قرار بگیرد. نمی شود دانش را ذخیره کرد، به ویژه با توجه به کاهش زمان دو برابر شدن نرخ تولید دانش، این ذخیره سازی امکان پذیر نمی باشد. این پارادایم شیفت آنقدر هیجان انگیز بود که وقتی ما این آزمون کتاب باز را اجرایی کردیم، خیلی از حوزه های امتحانی باور نمی کردند و در برخی موارد -در دقایق ابتدایی- حتی از بردن کتاب توسط دانش آموز به سر جلسه المپیاد جلوگیری شده بود. این مورد می تواند یک پارادایم شیفت مهم در زمینه آزمون های ملی و المپیاد در سطح ملی به شمار رود. در مرحله سوم آزمون، ما اوپن وب (Open Web) هم بودیم. یعنی دانش آموز می توانست در راستای ایده ای که در ذهن داشت از وبسایت ها هم کمک بگیرد. هدف ما این بود که کار تیمی هم داشته باشیم که همه گیری کرونا اجازه تحقق این کار را به ما ندارد. البته در تلاش هستیم که این کار را در ادامه، انجام دهیم. خروجی های این المپیاد حیرت انگیز است. شما دانش آموزی را می بینید که به اندازه یک شخص دارای کارشناسی ارشد در زمینه کارآفرینی، مهارت و خلاقیت دارد. دانش آموز، یاد می گیرد که چگونه ایده اش را عرضه کند؟ چگونه رزومه خودش را ارائه دهد. تمام نمرات مراحل مختلف در نمره نهایی مورد محاسبه قرار می گیرند و نتیجه بر اساس عملکرد کلی، اعلام می شود. ما از 17 استان کشور، برگزیده مدال داشتیم. از میان 8 مدال طلای توزیعی، 6 نفر دانش آموز دختر بودند و این نشان از یک ظرفیت بالای کارآفرینی در میان دختران دانش آموز است. در ضمن از طلایی ها فقط یک اهل تهران بود و این هم از عدالت برقرار شده در آزمون حکایت دارد. فارغ از این که این المپیاد، تنها المپیادی است که بنیان و رئیس، دبیر و اکثر اعضای کمیته علمی آن از تبریز &ndash؛ به جای روال مرسوم تهران &ndash؛ می باشند، حضور عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز در رأس آن نیز برای اولین بار پای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی را برای تأثیرگذاری در این عرصه ها باز کرده است و با تمام ویژگی های اشاره شده نوعی خط شکنی در زمینه آموزش و پرورش محسوب می شود. من از همکاران عزیزم در کمیته علمی المپیاد، به ویژه سرکارخانم دکتر حضرتقلی زاد &ndash؛ به عنوان دبیر علمی - و الباقی دوستانی که جزو طراحان سؤال هستند و نمی توان نامی از آن ها بیاورم که زمینه را برای برگزاری بهتر و شورانگیز این المپیاد مهیا کردند.

ساعت نیوز: این المپیاد چه پیامی برای خانواده ها و والدین دارد؟

دکتر پیمان کیهان ور: البته که پیام مهمی برای اولیاء داشت. خیلی از اولیاء تماس گرفتند و گفتند که این سؤالاتی که در آزمون عرضه شده است کل خانواده را به چالش کشیده است و این منجر به بازبینی روش های تفکر و ضرورت خودشکوفایی و خلاقیت بیشتر شده است. در خانواده کار تیمی ترویج می شود و به طور کلی نگرش متفاوتی حاکم می شود. آن قدر این پیغام ها جالب بود که به نظر می رسید انگار آزمون برای کل خانواده طراحی شده است. توانمندسازی از طریق همکاری و کار تیمی یکی دیگر از نکات این المپیاد است. بالا بردن سطح انتقادپذیری. فرهنگ انتقادپذیری می تواند از این طریق نهادینه شود. والدین با آشنایی با این نوع المپیادها متوجه این مطلب می شوند که دیگر وقت آن رسیده است که مهارت دانش آموزان بالا برده شود. به قول معروف باید «دانش آموزان نه تنها ماهیگیری یاد بگیرند بلکه بدانند که به جز ماهیگیری راه های دیگری هم برای سیر کردن خود وجود دارد!». از بروندهای دیگر این المپیاد ذکر این نکته است که در کنار آن دانش آموزان و کمیته علمی فرایندهای واقعی جدیدی را توسعه داده اند و استارتاپ های جدیدی نیز شروع به کار نموده است که استارتاپ های teenworking و ipschool که به ترتیب در زمینه های مهارت افزایی نوجوانان و توسعه مالکیت معنوی و فرهنگ ثبت اختراع و برند فعالیت می کنند از این موارد می باشند که سعی می گردد از برگزیدگان این المپیاد در این فرایند استفاده بهینه گردد تا خروجی واقعی نیز &ndash؛ فراتر از مدال های توزیع شده &ndash؛ به دست آید.

در انتها لازم می دانم به عنوان مخلص کلام، با تمام وجود از سرکار خانم دکتر یآوری رئیس مرکز ملی پرورش استعداد درخشان که خود از عالمان این حوزه به شمار می روند و همچنین جناب آقای دکتر امید نقشینه معاون دانش پژوهان ایشان که خودشان سابقه ریاست المپیاد هم دارند، به دلیل حمایت های وسیع و حیاتی شان سپاسگزاری نمایم.

منبع : <https://saednews.com/fa/post/exclusive-interview-of-saednews-with-dr-peyman-keihanvar>